

POSTANOWIENIE

11 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 11 października 2023 r. w Warszawie
zażalenia M. W.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie I Wydział Cywilny
z 25 sierpnia 2022 r., I ACa 1052/20,
w sprawie z powództwa H. W.
przeciwko M. W.
o zapłatę,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

W związku z zażaleniem pozwanego M. W. na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 25 sierpnia 2022 r. w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 stycznia 2022 r., I ACa 1052/20.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie jest bezzasadne.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 20 stycznia 2022r., domagając się jednocześnie zwolnienia od kosztów sądowych. Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych został oddalony postanowieniem Sądu Apelacyjnego z 3 czerwca 2022 r., które doręczono pełnomocnikowi pozwanego w dniu 14 czerwca 2022 r. Pozwany wniósł o sporządzenie i doręczenie odpisu tego postanowienia z uzasadnieniem. Wniosek

ten jako niedopuszczalny Sąd Apelacyjny odrzucił postanowieniem z 25 sierpnia 2022 r. Pełnomocnik skarżącego nie uiścił opłaty od skargi kasacyjnej, w związku z czym, Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną jako nieopłaconą.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Najwyższy na zasadzie wyrażonej w art. 380 k.p.c. jest władny kontrolować niezaskarżalne postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, jeśli podstawą odrzucenia skargi kasacyjnej było jej nieopłacenie.

Jednocześnie należy podkreślić, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które ze względu na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc powinien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby oszczędności te okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa. Możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych nie jest determinowana zachowaniem przez stronę dotychczasowego poziomu życia, a jedynie zapewnieniem koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny - na podstawowym poziomie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2022 r., III CZ 22/22). Ponadto niemożność poniesienia kosztów postępowania, w całości lub części, powinna mieć charakter obiektywny, na który strona nie ma realnego wpływu. Ze zwolnienia od kosztów nie może natomiast korzystać osoba, która ma możliwość dokonania stosownych oszczędności, przewidując możliwość prowadzenia postępowania sądowego i ponoszenia z tego tytułu określonych kosztów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2023 r., III CZ 426/22).

Powodem oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych był fakt, że powód jest właścicielem trzech nieruchomości położonych w K. o znacznej wartości majątkowej oraz posiada stałe źródło dochodu w postaci emerytury. Natomiast opłata od skargi kasacyjnej wynosiła 10 350 zł.

Sąd Apelacyjny uznał zatem, że posiadany przez pozwanego majątek nieruchomy oraz wysokość otrzymywanej emerytury świadczy o tym, że pozwany

jest w stanie uiścić opłatę od skargi kasacyjnej, bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie, zwłaszcza, że pozwany jest nieprzerwalnie reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, a proces trwa od 2013 r. Ponadto Sąd Apelacyjny wskazał, że wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji nie został przez Sąd I instancji uwzględniony.

W świetle powyższego, należy uznać, że Sąd Apelacyjny w sposób rzetelny i pełny ocenił możliwości pozwanego. Ustalenia Sądu Apelacyjnego dotyczą zarówno posiadanego majątku, jego wartości, jak i kontekstu przychodowo – kosztowego. Na podstawie tych ustaleń Sąd Apelacyjny słusznie przyjął, że pozwany mógł zaoszczędzić kwotę odpowiadającą kosztom postępowania kasacyjnego

W tej sytuacji wobec nieuiszczenia przez pozwanego należnej od skargi kasacyjnej opłaty podlegała ona odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., co słusznie uczynił Sąd Apelacyjny.

Z tego względu Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a!]